

A ZSIDÓ DIÁKSÁG ÉS A HÉBER EGYETEM

A JERUZSÁLEMI HÉBER EGYETEM
ORVOSI FAKULTÁSÁNAK ÉPÜLETEI
A SCOPUS-HEGYEN

A szent város, Jeruzsálem határában, a Scopus hegyén emelkednek a Héber Egyetem épületei, szembenézve a sivataggal. Az egyetemi kórháznak befejezéséhez közeledő épülettömbjei szinte érintik az alattuk elterülő Iszavijja falu utolsó házait. Vajon teljes egyetértés és együttérzés lesz-e az országban, mire a kórházépületek elkészülnek, és fognak-e az ósdi arab falucska lakói részt kérni és kapni az új zsidó kórház egészséget védő munkájából, betegséget gyógyító áldásaiból?...

Gyakran kapok leveleket külföldi barátaimtól és ismerőseimtől meg ismeretlenektől is, kész orvosoktól, stud. med.-ektől és középiskolát végzett diákoktól, akik érdeklődnek, hogy lehet-e a Jeruzsálemi Héber Egyetem orvosi fakultásán mint gyakorló orvos, mint asszisztens elhelyezkedni, vagy mint diák orvosi képzést nyerni. Sajnos, még mindig igen nagy a tájékozatlanság a Héber Egyetem felől. És így minden esetben el kell magyaráznom az érdeklődőknek, hogy a Héber Egyetem orvosi fakultásának kiépítése még csak a kezdet kezdetén van, egyelőre, a közeli hónapokban csak az egyetemi klinikák épületei fognak elkészülni. Az egyetemi kórházak csak annyiban fognak különbözni a többi jeruzsálemi kórháztól, hogy a betegek ápolása és gyógyítása mellett fokozott lehetőséget fognak nyújtani az orvosoknak kutató és egyéb tudományos munka végzésére. A világ nagy egyetemeiről idegyűlt kiváló orvosprofesszorok vezetése mellett továbbképző tanfolyamokat fognak létesíteni az egyetemi kórházakban kész orvosok számára. Így fog azután lassanként kialakulni az orvosi fakultás, mely azonban csak néhány év múlva lesz abban a helyzetben, hogy mint egyetemi tanintézet orvosokat képezhessen ki.

De hasonló tájékozatlanság uralkodik a galut orszá-

gaiban a Héber Egyetem meglévő és részben régóta működő fakultásai és intézetei felől is. A zsidó diákság, mely oly sok egyetemről teljesen ki van zárva, nem is tudja, hogy létezik egy főiskola, mely teljes értékű kiképzést nyújt diákjainak a szellem- és természettudományokban, mely mindenkor nyitva áll előtte, és melyen a felvétel csak egyetlen feltételhez van kötve: egy kis héber nyelvtudáshoz. És éppen ebben a pontban is nagy könnyítést vezetett be az Egyetem az őszi tanévvel kezdődőleg. Héber nyelvkurzusokat rendezett be a külföldről jövő diákok számára, hogy ne kelljen a héber nyelv elsajátítására szükséges időt külföldön tölteniök, hanem itt, Jeruzsálemben tökéletesíthessék magukat a héberben, szaktanulmányaik elvégzésével párhuzamosan.

A szellemtudományi fakultáson a *Judaisztikai* Intézet a zsidó tudományok minden ágát műveli. Mellette az *Orientalisztikai* Intézetben az összes keleti tudományok képviselve vannak. Az általános szellemtudományok közül tanítják az *archeológiát, román nyelvészetet, történelmet, mezőgazdaságot, filozófiát, pedagógiát stb.* A *matematikai-, természettudományi fakultáson a hallgatók kiképzést nyerhetnek a matematikában, fizikában, kémiában, biokémiában, botanikában, zoológiában, bakteriológiában, higiéniában, geológiában stb.* Mindezekben a szakokban elnyerhetik a hallgatók tanulmányaik befejezése után a *M. A. (Magister Artium),* illetőleg *M. Sc. (Scentiarum)* és később a *Ph. D. (Philosophiae Doctor)* okleveleket.

Amerikában szokásos, hogy az egyetemek a legkülönbözőbb újságok hasábjain öles hirdetésekkel hívják fel magukra a diákság figyelmét. Talán ehhez a módszerhez kellene a Jeruzsálemi Héber Egyetemnek is folyamodnia a *zsidó diákság érdekében,* hogy az egész

világ zsidó ifjúsága egy csapásra tudomást szerezzen a tanulmányi lehetőségekről, amelyeket a Héber Egyetem nyújt.

Azonban hangos módszerek nélkül is megtelnek évről évre a Jeruzsálemi Héber Egyetem falai, és százával jönnek évenként a diákok a világ összes országaiból. Az egyetem megszerzi a bevándorlási engedélyt, melynek alapján tanulmányaik elvégzése után is mint teljes jogú polgárok telepedhetnek le, és dolgozhatnak az országban. A diákok nagyrésze nem kap szüleitől támogatást, hanem a maga erejéből tartja el magát. Az egyetem természetesen sokban segítségére van diákjainak, ösztöndíjakkal, menzá-

jával, munkaközvetítéssel. A diákok évi tíz font tandíjat fizetnek, ezzel szemben minden diák az egyetemnek száz fontjába kerül (az egyetem évi 80 000 fontnyi költségvetését elosztva a hallgatók jelenlegi számával, nyolcszázal, kapjuk ezt a számot). És bár ezek szerint minden új diák újabb 90 font kiadást jelent az egyetem költségvetésében, melyet a világ zsidósága önkéntes adományaiból fedez, mégis hívó szózáttal fordul a Héber Egyetem a zsidó ifjúság felé: Jöjjetek! És bízva teszi hozzá ehhez a hívó szóhoz a másik felhívást az egész világ zsidóságához, melynek szent kötelessége, hogy lehetővé tegye a zsidó tehetségek kiképzését: Segítsetek!

Farkas István / PLACCPÜFÖLÉS

A nagy léptekkel haladó, sötétkék egyenruhás, őszes oroszlánsörényű CPO megtorpan, mint akit kötéllel megrántottak. Lassan felém fordul; szeme porcelánké: komoly ábrázattal egy pillanatra szótlanul szemlél. Egy világbirodalom nyugodt méltóságú tekintélye árad belőle.

– Először is – kezdi csöndesen, gondos kimért-séggel a letolást. – Cigarettaival a szájában nem tiszteleg...

Ijedten kapom ki a számból a füstölgő cigarettát. Bal kezem gyors földre dobó mozdulatot végez, bal lábam mímelt taposásától sistereg a kavicsos út. Aztán visszarebbenek vigyázzállásba. Az angol vigyázzállásban a kezek ökölbe szorítva hátrafe-szülnek.

– I'm sorry, sir – kérek bocsánatot megszép-venve. Méla bociszemekkel, bűnbánó tekintettel meredek rá, megadással várom a kioktatást. Egy CPO nagy úr – ezt egy másodnapos újonc is tudja. A Chief Petty Officer ugyanaz a haditenge-részetnél, mint a szárazföldi hadseregben a főtörzs-őrmester, tehát urazás – „sir” – jár neki, és tiszteleg.

– Másodszor – folytatja a CPO, szenvtelenül tanulmányozva az előtte feszesen álló, húszéves forma, sovány, de inas, napbarnította legénykét, akinek tiszta tekintetű barna szeme alázattal függ följebbvalóján – hajadonfőtt egyáltalán nem tiszteleg. Födetlen fővel vigyázzállásban fővetés a meg-felelő tiszteletadás...

– Yes, sir – jelzem (elhamarkodottan), hogy megértettem a leckét. Hátrafesztített bal öklömben kellemetlen hőséget gerjeszt a megmentett égő dohány. Egy alig szívott Players-cigaretta nagy kincs, azt nem lehet csak úgy eldobni. Két napja még a legkomisabb helyi bagóra is alig telt. Bízom benne, hogy az alkonyi óra félhomálya elfödte a talp alatti cselet.

– ... Harmadszor, ha a följebbvalója úgyszintén

hajadonfőtt van, akkor a tisztelgés mellőzhető. A cigarettát azonban mindenképpen ki kell vennie a szájából. Nincs lehetetlenebb látvány, mint mikor a fegyveres erők egyik tagja hajadonfőtt, szájában égő cigarettával tiszteleg.

– Yes, sir – mondom megalázkodva, megköny-nyebbülten, hogy vége a fejmosásnak. A markom-ban vészesen süt a Players.

– ... Negyedszer, ha a följebbvalójától paran-csot vagy eligazítást kap, a felelet rá nem „Yes, sir”, hanem „Very good, sir”.

– Very good, sir – visszhangozom.

– Most pedig pihenj!... Mielőtt a cigarettája a markába ég. Ha a fegyverét nem tudja majd jól megmarkolni, rossz vége lehet.

– Yes, sir... Very good, sir – habogok, a sze-mem sarkából elhülve észlelem a bal vállam mögül előrefele tekerdő kékes füstcsíkot. – Sorry, sir.

A CPO egy utolsó, komoly pillantást vet rám, aztán nagy léptekkel továbbvonul.

– „Very good, sir”... „very good, sir” – mor-gom a vigyázzállásból kilazulva, a kioktatástól égő füllel. – Az ember mindig tanul valamit. – Az égő cigarettát jobb kezembe helyezem át, a megviselt bal tenyeremet megköpdösöm.

– Új helyen, ismeretlen szituban, jobb, ha nem csinálsz semmit: kevesebbet hibázol – vigyorog Belinsky, aki meg se mozdult a CPO felbukkaná-sakor. A másik két srác szintén tisztelgett, rajtuk azonban sapka van. Négyen ácsorgunk az ezred-iroda közelében, az egyik kantinban tett látogató-sunkról jövet, az ott látott árúbőséget csócsáltuk éppen. Sarafand táborváros, Tel-Aviv határában, valóságos Eldorádó. A kantinokban minden kap-ható: sör, cigaretta, csokoládé, egyéb édességek. Van célba dobós játék; újságok – a *Jerusalem Post*, a *Mideast Mail*, az *Egyptian Gazette*; a katonai lapok: *The Crusader*, *Eighth Army News*; képeslapok: a *Picture Post*, *Illustrated London News*, *Punch*, *Lilliput*.